

nelle Kræfter, og, da disse ikke høves endnu, turde man opsætte videre Foranstaltninger og navnlig ikke gaa til større Bygningsforanstaltninger, saa længe man ikke havde tilveiebragt disse Kræfter, hvorimod det maatte synes naturligt at blive ganske rolig i det Spor, som Forsøgsvirksomheden nu har, og som den er bragt ind paa ved Docent Fjord, altsaa lade Udviklingen ganske rolig komme deraf. Det Karakteristiske ved disse Forsøg er jo det, at den paa-gældende Mand, Docent Fjord, har, om jeg maa bruge det Udtryk, taget hele Landet ind under sin Forsøgsvirksomhed. Det er jo klart, at de theoretiske Forsøg, de Forsøg, der kun kunne gøres paa enkelte Punkter, albrig kunne tilveiebringe noget Resultat af almindelig Natur, og det er af denne Grund, at han gennemfører sine Forsøg rundt omkring i Landet hos Forsøgsværter, der beredvillig have stillet Noget af deres Jord og Bøfætning til hans Disposition. Det er et Offer, og efter min Opfattelse et ikke ubetydeligt Offer, der bringes af de Paagjældende, og man har maattet erkjende, at dersom det kan stille sig saaledes, at Forsøgsværterne fremdeles skulde være villige til at bringe de samme Offre som hidtil, vil det fra Statens Side haade være den billigste Maade at faae saadanne Forsøg gennemførte, og det vil tillige tilveiebringe de nøiagtigste Resultater. Men ikke destomindre har Spørgsmaalet jo ogsaa været fremme indenfor Kommissionen, om det ikke muligvis dog skulde være praktisk at lade nogle af Forsøgene ikke ske saaledes som nu hos de væglende Forsøgsværter, men derimod paa faste Forsøgsstationer, eller om man ikke muligvis for at ansfueiggjøre disse Forsøgsresultater skulde etablere rundt omkring i Landet forskjellige hvad jeg nærmest vil kalde Forevisningsstationer. Dette Spørgsmaal, som har været alvorlig drøftet indenfor Kommissionen, og som jeg ogsaa har hørt Docent Fjords Anskuelse om, har ledet til det Resultat, at han for sit Vedkommende ikke turde paatage sig Ansvar for, i alt Fald ikke for Tiden, at faae saadanne Forsøgsstationer oprettede, ligesom han heller ikke turde paatage sig Ansvar for at faae egentlige Forevisningsstationer oprettede, idet han mente, at det burde være lokale Mænd, der satte det i Gang i de paagjældende Egne. Dermed var ogsaa Spørgsmaalet forbi om at knytte saadanne Forsøgsstationer til den foreliggende Ordning af selve Højskolen. Kommissionen har imidlertid for sit Vedkommende troet, da Meningerne ere forskjellige om, hvorvidt der virkelig vilde kunne naaes eller ikke naaes noget

Resultat gennem saadanne Forsøgsstationer, at burde benytte Leiligheden til at udtale lige overfor det høitæredede Indenrigsministerium, at, dersom der var en eller anden større eller mindre provindsiel Landboforening, som ønskede at paatage sig Ansvar for Etableringen af og Kontrollen med noget Saadant, det da fra Statens Side kunde blive støttet finantsielt for at sættes i Gang og vedligeholdes, og at man dernæst efter de Forsøg, der saaledes bleve indvundne et enkelt Sted, kunde tage Spørgsmaalet under Overveielse, om Resultatet var af en saadan Bestaenhed, at det kunde være ønskeligt at faae lignende Foranstaltninger gennemførte ogsaa paa andre Punkter af Landet.

At der af Kommissionen er stillet Forslag om, at der ansættes et fast Administrationspersonale, vil maaske forbause enkelte, der i og for sig ikke holde meget af, at der kommer en enkelt eller to faste Embedsmænd mere i Staten. Men det vil paa den anden Side forbause de Herrer mindre, naar de høre, at man, uagtet der kan forudsættes at passere 300,000 Kr. gennem Højskolens Kasse aarlig, og naar saa vidt jeg husker, de aarlige Indbetalinger have varieret omkring 9000 og Udbetalingerne omkring 4000, og man saa dog har levet paa den saavidt mig bekiendt andre Steder udfjendte naive Tilstand, at Bogholder- og Kassere- Forretningerne ere samlede paa een Haand. Naar man hører det, vil man vistnok kunne forstaa, at en Udvidelse er iøinesaldende nødvendig. I det Hele taget er det klart, at ved et dygtigt Administrationspersonale, som man ganske vist ikke faar uden at betale det ordenlig, siktrer man sig det, som er det mest økonomiske, nemlig en virkelig forstandig Anvendelse af Pengene, saa at de ikke udgives, uden at man er fuldstændig sikker paa, at de virkelig gjøre Nytte.

Naar nu Kommissionen er kommen til at staa lige overfor den Opgave at skulle udarbejde Forslag til de Bygningsforanstaltninger, som ville være nødvendige til Gjennemførelsen af, hvad der foreslaas, da har det været den klart, at lige overfor det Forlangende, som Finantsudvalget reiste i Fjor, at man skulde have en samlet Oversigt over de eventuelle Udvidelser, vilde det ikke være rigtigt blot at se paa, at her manglede et Lokale, et Sted, og her var ligeledes Mangler et andet Sted, som skulde afhjælpes. Man har troet, det var klart, at det saa ikke blot var Øieblikkets Krav, der skulde høves for Die, men at der tillige burde ses hen til den Udvikling, som maatte forudsættes at komme frem i Løbet af 25 eller 30 Aar, eller hvor længe det skulde